

Stortinget har seinast i rovviltforliket frå 2011 understreka at lisensfelling skal vere viktigaste reiskap for felling.

Det er likevel slik at også i Region 1 skal ein ta omsyn til nasjonale mål for jerv. Difor er det og krav om fastsetting av kvote. Rovviltnemnda skal legge til grunn data frå nasjonalt overvakingsprogram, Statens naturoppsyn (SNO) sin dokumentasjon av førekomsten av jerv i Region 1 og tilgrensande område i spesielt Region 3, og skadesituasjonen ved vedtak om lisensfelling på jerv (jf forvaltingsplanen pkt 8.7). Miljøverndepartementet har i handsaming av klagesaker streka under at *”prinsippet om arealdifferensiering ikke er ensbetydende med at områder som er prioritert til beitebruk til enhver tid skal være frie for rovvilt, eller at beitedyr skal utelukkes i områder hvor rovdyr gis prioritet.”* På den andre sida seier forvaltningsplanen at rovpattedyr med skadepotensiale er uønska i regionen.

Rovviltforliket gjentek regjeringa si hovedprioritering av lisensfelling som hovedregime for uttak av jerv. Ekstraordinære uttak skal haldast så låge som råd. Samstundes er det sagt at *”i de tilfeller der lisensfelling ikke gir tilfredsstillende uttelling, skal miljøforvaltningen så langt det er mulig sørge for at resterende kvote tas ut i de områdene lisensfellingskvote er gitt. Uttak i det som av rovviltnemndene er definert som prioriterte beiteområder i de enkelte regionene blir prioritert.”* Region 1 er fullt ut definert som prioritert beiteområde.

Pr 5. juni i år er det registrert 38 ynglingar i landet i 2022 (60 i 2021). Miljødirektoratet/SNO har gjennomført nokre hiuttak, mellom anna eit i Luster kommune. Arbeidet med hiregistreringar og moglege hiuttak held fram, slik at desse tala vil endre seg. Det er ikkje registrert ynglingar i nabofylket Oppland. Noko av grunnen kan vere vanskelege sporingsforhold, og at det var fleire hiuttak i 2021. Nasjonalt bestandsmål er 39 årlege ynglingar. Rovdata legg fram offisielle tal 1. oktober.

I vår region har det pr. 5.06.2022 vore ekstraordinære uttak av eit jervehi i Luster (tispe med tre ungar) i tillegg til ein hann i Luster. I løpet av lisensjakta i sesongen 2021/2022 vart det felt ein hannjerv, også det i Luster kommune.

Det er pr. i dag framleis jerv i området Luster/Stryn, men tala er usikre. Den første jerveskaden er allereie dokumentert i Luster kommune i Fortunsdalen. Det er elles registrert/dokumentert jerv i Sogndal og i Suldal. Jervebestanden i landet ligg om lag på det nasjonale bestandsmålet, og er rekna til å vere rundt 386 vaksne individ (382 i 2020). Bestanden er rekna til å vere stabil eller noko aukande.

For 2021 var det dokumentert omfattande jerveskade i Luster kommune, og det vart erstatta 68 sau og 377 lam grunna skadane.

Så langt i 2022 er det pr. 5. juni registrert følgjande skade av freda rovvilt: registrert jerveskade i Luster (1 dokumentert sak) . Kongeørnskade i Rogaland: (6 saker), i Vestland: (8 saker), Agder: 0.

Sekretariatet si vurdering

Den nasjonale bestanden av jerv ligg om lag på, eller noko over på bestandsmålet, og har vore aukande dei siste åra.

På den eine sida er det viktig å ha ei tilstrekkeleg kvote for å kunne ta ut jerv på lisensfelling. Det gjeld både dei dyra som kan tenkast å ha fast tilhald innanfor regionengrensa, men ikkje minst dyr som nyttar grenseområde mot Oppland og kanskje og Agder/Telemark. Jerven sin

vandringskapasitet og utfordringa med å framskrive situasjonen fram til midten av februar neste år, gjer det vanskeleg å gje råd om ei talfasta kvote.

På den andre sida tilseier røynslene med lisensfelling at få dyr blir tatt ut i Region 1. Uttaket varierer mellom 0 og 1 dyr pr sesong. Det er likevel eit mål at fleire dyr skal takast ut gjennom lisensjakt og KLD har vedteke forskriftsendring for å få meir effektiv lisensjakt. Sogn og Fjordane har tidlegare vore med i eit prøveprosjekt med meir effektiv lisensjakt (Luster og Årdal). Prøveordninga er frå 2020/2021 gjort permanent, men utan at dette automatisk vil føre til at ein større del av fellingskvoten blir felt. Utfordringane med ver, klima og terreng vil framleis vere største hindera for felling i vår region. Kvotefastsetting er uttrykk for eit maksimalt forsvarleg uttak, der førekomst og skadepotensiale blir vurdert opp mot bestanden si evne til overleving på lang sikt. Sjølv om førekomsten av jerv tilsynelatande er meir spreidd enn før, vurderer vi sjansen for innvandring framleis som størst i Indre Sogn og Nordfjord (Stryn) i Vestland. Ut frå observert jerv i vinter vil skadepotensiale vere størst i Luster/Stryn kommune og i områda rundt/i Suldal kommune.

Som for ulv er det først og fremst skadepotensiale som er avgjerande for om det blir tilrådd kvote for lisensfelling. Erfaringa gjennom mange år med jerv og jerveskader viser at skadeomfang kan bli betydeleg dersom det er jerv i beiteområda. Når bestanden av jerv er godt over bestandsmålet er lisensfelling i tråd med rovviltforliket av 2011, rovviltforskrifta § 10, jf. § 7 og naturmangfaldlova § 18 første ledd bokstav c. Vilkår for lisensfellinga er i samsvar med regional forvaltningsplan, jf. rovviltforskrifta § 6.

I 2022 er det ikkje registrert ynglingar i tidlegare Oppland fylke. Bestandsmålet for fylket er fire ynglingar pr. år. Det er frå Innlandet (Oppland) jervane stort sett kjem inn, og vedtaka og forvaltinga der har såleis stor innverknad på region 1, spesielt for Vestland, men og lenger sør. Det er vidare slik at det er dei mange ekstrauttaka både av hi og enkeltdyr i den nordlege delen av Vestland som gjer at regionen har hatt eit rimeleg lågt skadeomfang dei siste åra.

Framlegg til vedtak

1. Rovviltnemnda opnar for lisensfelling av jerv i perioden 10.09.2022 – 15.02.2023. Til saman kan det fellast 8 jervar i heile Region 1. Irregulær avgang eller skadefelling gjennomført etter nemnda/Miljødirektoratet sitt vedtak blir belasta kvoten.

2. Desse bestemmelsane gjeld for lisensfellinga:

- Oppdatert informasjon om kvote blir lagt ut på tlf. 51568900. Alle jegerar pliktar å halde seg orienterte om kvoten som er att.

- Felt dyr skal straks meldast til Statsforvaltaren og Statens naturoppsyn. Felt dyr skal synast fram for Statens naturoppsyn for kontroll. Den som skyter på jerv utan at han blir felt plikter å melde frå straks til Statsforvaltaren og næraste politimynde. Statsforvaltaren avgjer korleis det vidare ettersøket skal gjennomførast.

- Hagle og rifle er tillatt ved lisensfelling på jerv. Sjå elles viltlova sine bestemmelsar for mellom anna utøving av jakt, felling og fangst (forskrift av 22.mars 2002, sist endra 16.05.2012).

- Det er høve til bruk av bås til fangst av jerv dersom det etter søknad blir gitt løyve til det av Statsforvaltaren.

- *Lisensfelling er knytt til eigedomsretten til jakt og fangst. Løyve frå jaktrettshavar til lisensfelling er difor naudsynt.*

- *Statsforvaltaren administrerer lisensfellinga*

Samrøystes vedteke.

Vedtaket i saka blir sendt ut som eiga brev, med klagerett, etter nemndsmøtet.

Lisensfelling av ulv

Saksopplysningar

Nasjonalt forvaltingsmål for ulv er 4-6 årlege ynglingar i pr. år, der minst tre skal vere heilnorske ynglingar. Også ynglingar utanfor ulvesona skal telle med, og grenserevir skal telle med, med ein faktor på 0,5. Bestandsmålet (3 heilnorske ynglingar/år) har vore nådd dei siste åra. Registreringane viser at det er fødd fire ulvekull i heilnorske revir i 2020/2021, i tillegg åtte i grenserevir. Dette gjev til saman 8 ulvekull i Noreg. Vinteren/våren 2021/2022 er det dokumentert 125 – 129 ulvar heilt eller med delvis tilhald innanfor Noreg sine grenser. Ifølgje Rovdata er dette ei auke frå året før (109 – 114 ulvar), og bestanden er over det nasjonale bestandsmålet. Når tal daude ulvar blir trekt i frå, er tala dei siste tre åra om lag stabil.

Den siste felte ulven i region 1 var i Hyllestad i Vestland 15.01.2021. I tillegg ble det felt ein ulv i Lund i Rogaland 16.10.2020. Begge var hannulvar.

Statens naturoppsyn har ikkje registrert sikre observasjonar av ulv i region 1 i vinter/vår. Ein usikker observasjon vart gjort i Møre og Romsdal nær Eid kommune 24. mai 2022.

Sekretariatet si vurdering

Så lenge bestanden av ulv er over bestandsmålet, er det sannsynleg at det vil kome fleire streifande ulvar til region 1 framover. Tala frå Rovdata viser om lag uendra eller noko aukande tal ulvar i 2021 i Noreg, og det er over det nasjonale bestandsmålet. Eventuell skadefelling av streifande ulv i region 1, i hovudsak hannulv, vil ikkje ha innverknad på utviklinga av den norske ulvebestanden.

Det er først og fremst det store skadepotensiale ein ulv vil ha i region 1, som er avgjerande for tilrådinga om lisensfellingskvote. Region 1 er svært viktig for beitenæringa, og erfaringa med ulv dei siste åra tilseier at skadeomfanget kan vere stort. Slik skadefelling er heller ikkje i strid med naturmangfaldlova (nml) § 18, og det er i tråd med rovviltforliket av 2011, med seinare tillegg for ulv. Det er og i tråd med rovviltforskrifta § 10, jf. §§ 6 og 7, og er i samsvar med regional forvaltningsplan. Framlegget til vedtak bygger på kunnskapsgrunnlaget (nml § 8) for ulv som er ekstremt godt. Dei andre paragrafane (§§ 9-12) i nml kjem etter vårt syn derfor ikkje til anvending i denne saka. Ut frå erfaringane med ulv frå dei siste åra, vil vi rå til å vedta lisensfelling av ulv i region 1 også for 2022/2023. Lisensfellingsperioden for ulv i vår region er frå 1. desember til 31. mai (endra i 2019).

Framlegg til vedtak

1. Rovviltnemnda opnar for lisensfelling av ulv i perioden 01.12.2022 – 31.05.2023.

Til saman kan det fellast 3 ulv i heile Region 1. Irregulær avgang eller skadefelling gjennomført etter nemnda/Miljødirektoratet sitt vedtak blir belasta kvoten.

2. Desse bestemmelsane gjeld for lisensfellinga:

- Oppdatert informasjon om kvote blir lagt ut på tlf. 51568900. Alle jegerar pliktar å halde seg orienterte om kvoten som er att.

- Felt dyr skal straks meldast til Statsforvaltaren og Statens naturoppsyn. Felt dyr skal synast fram for Statens naturoppsyn for kontroll. Den som skyter på ulv utan at han blir felt plikter å melde frå straks til Statsforvaltaren og næraste politimynde. Statsforvaltaren avgjer korleis det vidare ettersøket skal gjennomførast.

- Rifle er tillatt ved lisensfelling på ulv. Sjå elles viltlova sine bestemmelsar for mellom anna utøving av jakt, felling og fangst (forskrift av 22.mars 2002, sist endra 16.05.2012).

-Lisensfelling er knytt til eigedomsretten til jakt og fangst. Løyve frå jaktrettshavar til lisensfelling er difor naudsynt.

-Statsforvaltaren administrerer lisensfellinga.

Samrøystes vedteke.

Vedtaket i saka blir sendt ut som eiga brev, med klagerett, etter nemndsmøtet.

Protokolltilførsel:

Rovviltnemnda gjev leiar fullmakt til å behandle eventuell klagesak i løpet av sommaren.

Med helsing

Noralv Distad
leiar for rovviltnemnda for region 1
Tlf. 91374976

Kopi pr. e-post:

Naturvernforbunda i fylka i region 1
Foreningen våre rovdyr
WWF Norge
Norges Miljøvernforbund
Statens Naturoppsyn Vestland
Statens Naturoppsyn Rogaland og Agder
Statsforvaltarane i region 1
Klima- og miljødepartementet
Miljødirektoratet
Mattilsynet region sør og vest
Sogn og Fjordane sau- og geit
Vest-Agder sau- og geit
Rogaland sau- og geit

Hordaland sau- og geit

Agder Bondelag

Rogaland Bondelag

Vestland Bondelag

Sogn og Fjordane bonde- og småbrukarlag

Hordaland bonde- og småbrukarlag

Rogaland bonde- og småbrukarlag

Vest-Agder bonde- og småbrukarlag